

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว Development of a Short Training Course on Produce of Herbal Drinks as a Supplementary Occupation

อังคณา เรืองชัย¹, สุภาพร แพรรวณิต²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 20 คน ได้มาจากการเลือกแบบกำหนดจำนวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการ แบบประเมินความเหมาะสม แบบประเมินความสอดคล้อง แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินความสามารถ แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัวมีข้อมูลที่สอดคล้องกัน และมีความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรในระดับมาก 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 93.45 คะแนน 3) ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
e-mail : oon9@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
e-mail : Supapanit@gmail.com

Abstarct

This research aims to 1) Development of a short training course on produce of herbal drinks as a supplementary occupation, 2) sutudy the achievement of a short training course on produce of herbal drinks as a supplementary occupation, and 3) study participants' satisfaction with the short training course on produce of herbal drinks as a supplementary occupation.

This research is research and development. The samples of the study were 20 people in the district Saladaeng District Bangnamperiy Chachoengsao derived from quota sampling. The research equipment instruments were requirement questionnaires, assessment as appropriate, assessment of compliance, congntive tests, ability assessment, and assessment of satisfaction. The data were analyzed using arithmetic percentage, mean, and standard deviation.

The results were as follows to : 1) Development of a short training course on produce of herbal drinks as a supplementary occupation data consistency and the suitability of the course high level, 2) study the achievement of a short training course on produce of herbal drinks as a supplementary occupation with mean of 93.45 points, and 3) Study participants' satisfaction with the short training course on produce of herbal drinks as a supplementary occupation ranked at the high level.

Keywords : Training, Herbal Drinks, Supplement Occupation

บทนำ

การส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เสริมจากงานอาชีพหลักเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อชุมชน ซึ่งการสร้างความรู้และความเข้าใจทำได้หลายวิธี เช่น การฝึกอบรม การสอนงาน การศึกษาจากเอกสาร หนังสือหรือคู่มือต่าง ๆ เป็นต้น โดยในกระบวนการส่งเสริมต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน การคำนึงถึงความสำคัญของเนื้อหาสาระ ตลอดจนความกว้างลึกและลำดับของความรู้แต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน (วิชัย ดิสสระ, 2535) สำหรับวิธีการพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสมและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การฝึกอบรม ทั้งนี้ เพราะการฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาหรือฝึกฝนอบรมบุคคลให้เหมาะสมกับงาน ตลอดจนการฝึกฝนเพื่อการทำงาน ซึ่งสามารถดำเนินการกับบุคคลทุกระดับในองค์กร ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาความรู้ความชำนาญ ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเริ่มจากการวิเคราะห์งานแต่ละงาน จะสอนจะฝึกอบรมอะไร อะไรบ้างที่ผู้เรียนจะต้องรู้อย่างละเอียดแล้วจึงกำหนดเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หัวข้ออบรมแต่ละครั้ง โดยเรียงลำดับการสอนว่าจะสอนอะไรก่อน สอนอะไรหลัง และจะสอนหัวข้อใดเป็นลำดับสุดท้าย

ดังนั้นการฝึกอบรม จึงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยกิจกรรมระยะสั้น ๆ เพื่อเพิ่มพูน ความรู้ทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมไม่ยาวนาน เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถฝึกปฏิบัติ ในเรื่องที่ได้รับอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการอบรมที่จัดขึ้น (กรีซ อัมโมน, 2545)

จากสภาพในชุมชนตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ชาวบ้านใน ชุมชนมีอาชีพทำนา โดยชาวบ้านส่วนใหญ่ปลูกพืช ผักสมุนไพร รมิรั้วไว้รับประทานเอง แต่ยังไม่มื องค์ความรู้เรื่องการแปรรูปมากนัก จากสภาพปัญหาและการเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัย จึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร เพื่อแก้ปัญหาที่อาจ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชุมชนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราในอนาคต เพื่อให้เป็น แนวทางในการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ยิ่งขึ้นต่อไป และเนื่องจากเป็นที่ยอมรับทั่วไปว่า เครื่องดื่มสมุนไพรนั้น นอกจากจะเป็นเครื่องดื่มที่มีรสชาติที่หลากหลายแล้ว ยังมีสรรพคุณทางยา ตามธรรมชาติช่วยป้องกันหรือรักษาโรคตามสรรพคุณของสมุนไพรแต่ละชนิดด้วย นอกจากนี้ การดื่มน้ำสมุนไพรนอกจากจะได้ทั้งคุณค่าและรสตามธรรมชาติแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์มากขึ้นในอีกหลายด้าน ทั้งนี้ การทำน้ำสมุนไพรนี้ จะใช้ เครื่องมือที่หาได้ในครัวเรือนในการทำ เพราะหาได้ง่ายและไม่ต้องลงทุนเพิ่ม จึงอาจช่วยให้สมาชิก ในชุมชนไม่เป็นภาระและได้รับผลตอบแทนที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมใน ครอบครั
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร เพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครั
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครั

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนทั่วไปในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัด ฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นแม่บ้านที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อายุระหว่าง 30-50 ปี จำนวน 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประชาชนในตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 20 คน โดยได้มาจากการสุ่มเจาะใจเข้ารับการอบรมของประชาชนในท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว

2. แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ 7 ด้านในหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว

3. แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว

4. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว

5. แบบประเมินความสามารถในการการทำน้ำสมุนไพร

6. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการจัดทำหลักสูตร

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์การนำหลักสูตรไปใช้

ระยะที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการจัดทำหลักสูตร ผู้ที่ตอบแบบสำรวจความต้องการการฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.83 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.17 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 40 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 59.17 หนึ่งในห้ามีอาชีพขวนา คิดเป็นร้อยละ 35 วันที่สามารถเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นที่คิดว่าสะดวกที่สุดในวันเสาร์ – อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 60.83 สี่ในเจ็ดของความต้องการเนื้อหาในการฝึกอบรมเรื่องการทำน้ำสมุนไพรเรียงลำดับจากเรื่องที่สนใจมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับน้ำสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 37.50 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับน้ำสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 20.83 การบรรจุภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 17.50 และการคิดราคาต้นทุนกำไร จำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 15.00

ความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการทำน้ำสมุนไพรที่ชาวบ้านต้องการเรียนรู้ ห้าอันดับแรกได้แก่น้ำเกสรบัว คิดเป็นร้อยละ 26.67 น้ำกะเพรา คิดเป็นร้อยละ 17.50 น้ำอัญชัน คิดเป็นร้อยละ 15.83 น้ำตะไคร้ และน้ำรากบัว คิดเป็นร้อยละ 14.17

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแผน การจัดหลักสูตรฝึกอบรม มีข้อมูลที่สอดคล้องกันทั้งหมด โดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะข้อคิดเห็นในแต่ละแผน คือ ควรเพิ่มแบบการวัดและประเมินผลจากกิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม ส่วนผลของการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม จากผู้เชี่ยวชาญในด้านที่ 1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.17 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.20 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 4 โครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 3.56 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 5 กิจกรรมการฝึกอบรม มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.00 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 6 สื่อ/วัสดุการประกอบการฝึกอบรม มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 7 การวัดผลประเมินผลหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.11 อยู่ในระดับมาก เมื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมทั้ง 7 ด้าน มีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 คะแนน มีความเหมาะสมในระดับมาก

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์การนำหลักสูตรไปใช้พบว่า ผลของการประเมินความสามารถระหว่างการฝึกอบรมระยะสั้นเรื่องการทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มีคะแนนรวมของการประเมินความสามารถในการทำน้ำสมุนไพร เท่ากับ 1,869 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 93.45 คะแนน และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.31 คะแนน จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนผลการอภิปรายกลุ่มระหว่างการฝึกอบรมระยะสั้นเรื่องการทำน้ำสมุนไพร มีคะแนนรวมของการประเมินผลการอภิปรายกลุ่มของกลุ่มที่ 1 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 13.75 คะแนน และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.96 คะแนน อยู่ในระดับดี กลุ่มที่ 2 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 12.25 คะแนน และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.26 คะแนน อยู่ในระดับดี กลุ่มที่ 3 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 12.25 คะแนน และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.26 คะแนน อยู่ในระดับดี และกลุ่มที่ 4 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 14.75 คะแนน และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50 คะแนน อยู่ในระดับดี ซึ่งคะแนนรวมในการอภิปรายกลุ่มทั้ง 4 กลุ่มอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผู้เข้ารับอบรมหลักสูตรระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชน มีคะแนนรวมของการทำแบบทดสอบ

ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร เท่ากับ 323 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 16.15 คะแนน และมีคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.35

ระยะที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมพบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.51) รองลงมา ได้แก่ การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.69) ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว ผู้วิจัยได้สรุปผลการฝึกอบรม ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการจัดทำหลักสูตร

ผู้ที่ตอบแบบสำรวจความต้องการการฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.83 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.17 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 40 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 59.17 หนึ่งในห้ามีอาชีพชาวนา คิดเป็นร้อยละ 35.00 โดยวันที่ท่านสามารถเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นที่คิดว่าสะดวกที่สุดในวันเสาร์ – อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 60.83 สี่ในเจ็ดของความถี่ความต้องการเนื้อหาในการฝึกอบรมเรื่องการทำน้ำสมุนไพรเรียงลำดับจากเรื่องที่สนใจมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับน้ำสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 37.50 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับน้ำสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 20.83 การบรรจุภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 17.50 และการคิดราคาต้นทุนกำไร จำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 15.00 ความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการทำน้ำสมุนไพรที่ชาวบ้านต้องการเรียนรู้ห้าอันดับแรกได้แก่ น้ำเกสรบัว คิดเป็นร้อยละ 26.67 น้ำกะเพรา คิดเป็นร้อยละ 17.50 น้ำอัญชัน คิดเป็นร้อยละ 15.83 น้ำตะไคร้ และ น้ำรากบัว คิดเป็นร้อยละ 14.17

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่องการทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัวผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดหลักสูตรฝึกอบรม มีข้อมูลที่สอดคล้องกันหมด

ผลของการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม จากผู้เชี่ยวชาญในด้านที่ 1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.17 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.20 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 4 โครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 3.56

อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 5 กิจกรรมการฝึกอบรม มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.00 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 6 สื่อ/วัสดุการประกอบการฝึกอบรม มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 7 การวัดผลประเมินผลหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.11 อยู่ในระดับมาก เมื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมทั้ง 7 ด้าน มีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 คะแนน มีความเหมาะสมในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์การนำหลักสูตรไปใช้

ผลของการประเมินความสามารถระหว่างการทำนํ้าสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มีคะแนนรวมของการประเมินความสามารถในการทำนํ้าสมุนไพรเท่ากับ 1,869 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 93.45 คะแนน และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.31 คะแนน จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลจากการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่อง การทำนํ้าสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว คะแนนรวมของการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การทำนํ้าสมุนไพร เท่ากับ 323 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 16.15 คะแนน และมีคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.35

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.51) รองลงมา ได้แก่ การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.69) ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำนํ้าสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว พบว่ามีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำนํ้าสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำนํ้าสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำนํ้าสมุนไพรอย่างเป็นระบบ โดยใช้ทฤษฎีของทาบาและผู้วิจัยได้ศึกษา สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย จึงทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำนํ้าสมุนไพรเพื่อเป็น

อาชีพเสริมในครอบครัวที่มีองค์ประกอบครบและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกับแนวคิด ของ สงัด อุทรานันท์ (2532) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง การดำเนินการในขั้นการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรนี้จะช่วยให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองต่อสภาพความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ยังทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมประสบผลสำเร็จได้มากที่สุด

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว

2.1 ความสามารถระหว่างการฝึกอบรมระยะสั้นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรอย่างเป็นระบบและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเป็นรายข้อ ผู้เข้ารับการอบรมได้ทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจซึ่งมีคะแนนรวมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา แสนบัณฑิต (2545) ที่พบว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกบัวผันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยการปรับหลักสูตรแกนกลางในกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ เข้ากับหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินหลักสูตร โดยวิธีปยุซองค์เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้ จากนั้นนำไปทดลองใช้โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองและใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาตัวบ่งชี้คุณภาพในระดับดีมาก หลักสูตรมีความสอดคล้องกับท้องถิ่น และเหมาะสมกับผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้และ ผลที่มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ วีระศักดิ์ บุญอินทร์ (2552) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอิสระ เรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากปูน เป็นการวิจัยเชิงทดลองและจัดกิจกรรมอบรมโดยใช้รูปแบบลงมือปฏิบัติการจริง เพื่อศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรหลังการฝึกอบรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมในระดับมาก

ในส่วนของผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ายากให้มีการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพราะผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังรู้สึกว่าเป็นการอบรมที่เข้าใจง่าย และมีการฝึกปฏิบัติจนสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการจัดการเรียนรู้เน้นลงลึกในแต่ละแผนการเรียนรู้
2. ควรมีการจัดกิจกรรมในแต่ละเนื้อหาให้มากขึ้นอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรในเป็นหลักสูตรเพิ่มเติมให้กับโรงเรียนในท้องถิ่น
2. ควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ในเรื่องการทำน้ำสมุนไพรให้กับเยาวชน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่มีความสนใจ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- กรีช อัมโภชน์. (2545). *“การสร้างหลักสูตรและโครงการฝึกอบรม”*. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพมหานคร : สุริยาสานการพิมพ์.
- วิภา แสนบัณฑิต. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกบัวผัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระศักดิ์ บุญอินทร์. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพอิสระ เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากปูนปลาสเตอร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม